

Huuliherpes

Huuliherpes on Herpes simplex -viruksen aiheuttama infektio yleensä suun, huulien ja kasvojen alueella. Vaiva on varsin helppo tunnistaa ja se paranee yleensä ilman hoitoa. Herpeksen itsehoitoon on olemassa paikallishoitotuotteita.

Yleistä

Herpesvirus leviää lähikosketuksessa esimerkiksi suudellessa. Suurin osa keski-ikäisistä suomalaisista kantaa Herpes-virusta elimistössään. Ensitartunta ei tavallisesti aiheuta oireita, mutta virus jää kantajan elimistöön, josta se voi aktivoitua useista eri syistä. Tavallisimmin viruksen aktivoitumisen aiheuttaa vilustuminen, aurinko, stressi, kuukautiset tai suun alueen toimenpiteet. Joka kolmannella tartunnan saaneella infektio uusiutuu ainakin kerran elämässä. Pienellä osalla herpes voi uusiutua jopa kerran kuukaudessa.

Oireet

Herpes uusiutuu tartunta-alueelleen. Ensimmäisinä oireina esiintyy yleensä ihon tunnottomuutta, kirvelyä ja kutinaa. Sen jälkeen, yleensä viimeistään seuraavana päivänä ilmestyvät herpekselle tyypilliset rakkulat. Rakkuloita voi olla huulissa, sierainaukoissa tai muualla kasvoissa. Joskus herpes voi oireilla myös sormessa, sukuelimissä tai pakarassa. Uusiutuva herpes ei aina aiheuta lainkaan näkyviä oireita. Rikkoutuessaan rakkulat muuttuvat kipeiksi haavaumiksi. Herpes voi tarttua toisiin ihmisiin niin kauan, kuin iholla tai limakalvoilla on näkyviä rakkuloita tai rupia.

Itsehoito

Herpesinfektion rakkulat ja ruvet paranevat itsestään eikä lieväoireista herpestä tarvitse hoitaa. Herpes voi tarttua ja sen vuoksi rakkuloiden ja rupien koskettelua tulee välttää ja huomioida tartuntamahdollisuus kosketusta vaativissa harrastuksissa (esimerkiksi kamppailulajit). Apteekista ilman reseptiä saatavilla voiteilla voi lievittää herpeksen oireita, mutta vahvaa näyttöä niiden tehosta ei ole. Apteekin henkilökunta auttaa tarvittaessa oikean tuotteen valinnassa.

Herpeksen parantuminen kestää muutamasta päivästä aina 3-4 viikkoon.

Milloin yhteys terveydenhuollon ammattilaiseen?

Terveydenhuollon ammattilaiseen on syytä olla yhteydessä, jos

- oireet ovat rajut (kuume ja huonovointisuus) ja rakkuloita on laajalla alueella.
- herpesksen oireiden lisäksi on silmän sarveiskalvotulehduksen oireita (toispuoleinen silmän kipu, vetistys, punoitus, roskan tunne, valonarkuus tai näön heikkeneminen).
- herpes aiheuttaa kasvohalvauksen. Kasvohalvauksen oireita ovat: kipu korvan seudussa, suupielen roikkuminen, kyvyttömyys rypistää otsaa, sulkea silmää tai viheltää, äänien voimistuminen ja huonosti sulkeutuvan silmän kuivuminen.
- herpes aiheuttaa imusuonitulehduksen (kädestä kohti kainaloa tai sukuelimistä kohti lähimpiä imusolmukkeita lähtevä viivamainen punoitus, ei tyypillisiä herpesrakkuloita).
- herpes uusiutuu tiheämmin kuin 6 kertaa vuodessa.

Aiheeseen liittyvää

- Huuliherpes eli yskänrokko (Herpes simplex tyyppi 1) (Terveyskirjasto.fi)
https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00217

Yhteistyössä mukana:

DUODECIM
TERVEYSKIRJASTO

Versio 2.0 12.2.2021